

Udgifterne til Hestehold paa Bornholm, og at den høitærede Minister nu foreslaar, at disse Hesteholdsudgifter, ligesom de øvrige Udgifter til Hæren, gaa af Statskassen, fortjener visse- lig Naaffjønneelse, ligesom ogsaa, at den høitærede Minister har troet at kunne ned sætte Hesteholdet fra, hvad der var foreslaaet i det omtalte Forslag, 260 Heste, til 141. Det er altsaa meget væsentlige Forbedringer, som dette Forslag indeholder fremfor det, der tidligere var påtaent, og hvad Lovforslagets Grundtanke vedrører, kan jeg derfor fuldstændig og med Tak slutte mig dertil, ligesom jeg ogsaa i det Væsentlige er enig med Hensyn til Gjennemførelsen af denne Grundtanke undtagen i det Punkt, som nys blev fremhævet. Det er dog maasse ikke overskødt at dvæle en lille Smule næiere derved, da jeg er overbevist om, at der i disse Forhold er en overordentlig Uklarhed tilstede. Jeg vil ikke, som det ærede Medlem for Middelfart (H. C. D. Müller) forleden Dag udtalte med Hensyn til et andet Forhold, sige, at der hersker en tyk Uvidenhed i disse Forhold; men der kan her ske en større eller mindre Klarhed i vor Bideu derom, og navnlig om, hvorledes det bornholmske Hartkorn egentlig forholder sig til det danske. En Tønde dansk Hartkorn regnes jo for 72,000 Flade-Alen eller $5\frac{1}{7}$ Tønde Jord til Taxt 24 efter den vedtagne og gjældende Skylbsætning, men en bornholmsk Tønde Hartkorn udgjør kun 49,600 Flade-Alen, altsaa $3\frac{1}{35}$ eller godt og vel $3\frac{1}{2}$ Tønde Jord til Taxt 24. Dette beder jeg ærede Herer vel at lægge Mærke til, for at det kan ses, at man, naar man lægger den samme Byrde paa bornholmsk Hartkorn som paa Landets øvrige Hartkorn, foruretter det bornholmske Hartkorn svaerligt. Som nys omtalt burde der ske en Nedsættelse til 11 Skilling eller nøiagtig $11\frac{1}{45}$ Skilling, men denne $\frac{1}{45}$ Skilling vil jeg haabe, man skænker os i Betragtning af, at vi ligge noget affides og ikke ere delagtige i de kostbare Fernbaner, som lægges paa andre Steder i Riget, medens vi Bornholmere dog som Skatydere give vor Lod til dem. Jeg siger, at man bør æffe en saadan Nedsættelse af 3 Grunde. For det Første maa vi hævde,

at der for Alle er Lighed for Loven, og Folk i een Egn skulle ikke stilles ringere — jeg vil heller ikke sige, at de skulle stilles bedre — end i Landets andre Egne. Ministeren siger i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag: „For det øvrige Rige er Forpligtelsen til i Fredstid at udrede Heste in natura overhovedet aldeles bortfalden ved Loven af 26de Mai 1868, og det kunde være billigt at lade en lignende Begunstigelse komme de bornholmske Grundeiere tilgode under Forhold, hvor det ikke for Dens Forsvar er aldeles nødvendigt at fordre Naturalhjælpen“. Ja, dette finder jeg naturligtvis aldeles i sin Ordren, men det er ikke nogen „lignende Begunstigelse“, medmindre de slippe for at yde en høiere Estatning for Hesteholdet in natura, end Tilfældet er med de andre Egne af Landet. Fordi vi før have været forurettede og have båret en forholdsvis stor Byrde, indeholder dette dog ingen som helst Grund til, at vi skulle vedblive at bære en forholdsvis høiere Byrde; tværtimod formener jeg, at det snarere maatte være en Grund til at gjøre Byrden forholdsvis billigere for at raade Bod paa Fortidens Ubillighed. For det Andet maa vi kræve Nedsættelsen af Hensyn til Uvilksomheden af Tilstedeværelsen af den i Bemærkningerne udtalte Ret for Krigsbestyrelsen til af Bornholm at forlange mindst 500 Heste. Jeg veed ikke, mine Herer, at der er nogen saadan Ret dertil; der er det tilvisse ikke. Jeg maa fastholde, at Bornholms Militz, som var en Forrettighed for Bornholm, er ophævet; men have vi ikke altid, alle vegne og i alle Tilfælde været enige om den Grund sætning, at idet man borttager en Forrettighed, borttager man tillige de særskilte Byrder, der fulgte med Forrettigheden, og som tildels opveie og modvirke den? At der i dette Forhold har været en Forrettighed for Bornholm tilstede, tør jeg paastaa, og det finder sin historiske Stadsfæstelse, naar man tager Hensyn til Oprindelsen til Bornholms Militz. Det var en bestemt Forrettighed, at vort unge Mandskab blev fri for i sin Tid at staa under den tydske Korporalstok; dette var en meget stor Forrettighed, hvad jeg tror, Alle maa indrømme. Det er ikke Tilfældet, saaledes som af Ministeren udtalt et